

Bedreigde diersoorten

Auteur	DigilessenPO
Laatst gewijzigd	11 february 2016
Licentie	CC Naamsvermelding 3.0 Nederland licentie
Webadres	https://maken.wikiwijs.nl/50325

Dit lesmateriaal is gemaakt met Wikiwijs van Kennisnet. Wikiwijs is hét onderwijsplatform waar je leermiddelen zoekt, maakt en deelt.

Inhoudsopgave

Inleiding

Wat ga je leren?

Wat ga je doen?

Bedreigde diersoorten

Bedreigde diersoorten in Nederland

Andere bekende bedreigde diersoorten

Oorzaken van bedreiging

Jacht en handel

Verdwijnd woongebied

Fragmentatie

Milieuverontreiniging

Klimaatverandering

Toerisme

IUCN

Oplossingen en hulp

Afsluiting

Handige links die je kunnen helpen

Wanneer ben je klaar?

Informatie voor de leerkracht

Over dit lesmateriaal

Inleiding

In de loop van de tijd zijn er een heleboel diersoorten verdwenen, uitgestorven. De Dodo is hier misschien wel het bekendste voorbeeld van. Bekijk maar eens de volgende twee filmpjes:

<https://www.teleblik.nl/embed/media/5442959/fragment?start=113&end=197>

<https://www.teleblik.nl/embed/media/5442959/fragment?start=314&end=374>

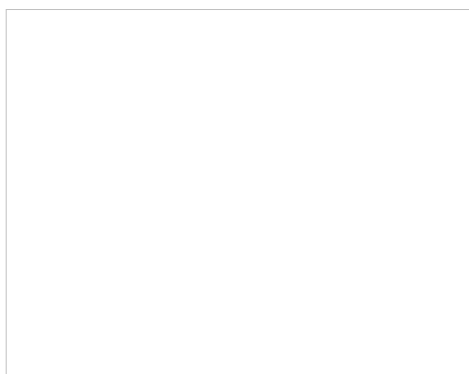
Deze uitgestorven diersoorten komen nooit meer terug. Dat diersoorten uitsterven, dat is op zich niet zo bijzonder, dat hoort bij de natuur en dit noemen we met een mooi woord **EVOLUTIE**.

EVOLUTIE betekent : *de ontwikkeling van de natuur*. Dit houdt in dat er diersoorten verdwijnen, maar dan komen er ook weer nieuwe, andere diersoorten voor in de plaats. Dit proces van uitsterven gaat in een rustig tempo en dan is dit niet erg, maar hoort het bij de natuur.

Als dieren uitsterven vanwege de mens bijvoorbeeld, dan is er wel een probleem. Soms doen mensen dit expres, maar soms ook niet. Op dit moment zijn er veel diersoorten die NOG niet zijn uitgestorven, maar zij lopen wel dit gevaar. Als bepaalde diersoorten bijna zijn uitgestorven, dan spreken we over een **bedreigde diersoort** en daar gaat deze Wikiles over.

Wat ga je leren?

- Ik kan uitleggen wat we verstaan onder bedreigde diersoorten.
- Ik kan vertellen welke dierensoorten worden bedreigd met uitsterven en waardoor dat komt
- Ik kan een aantal organisaties opnoemen die zich bezig houden met de bedreigingen.
- Ik kan vertellen wat voorbeelden zijn van oplossingen om bedreigde diersoorten te

beschermen.

Wat ga je doen?

- Ik inventariseer de bedreigde dieren die ik al ken.
- Ik maak een lijstje met bedreigde dieren in Nederland.
- Ik kies een bedreigd diersoort van de Rode Lijst.
- Ik maak over dit dier een informatiefolder.

Bedreigde diersoorten

Een voorbeeld van een bedreigd diersoort is de panda:

De panda is een bedreigde diersoort

kn.nu/ww.56143f4 (schooltv.nl)

De panda is helaas niet het enige dier dat met uitsterven bedreigd wordt. Er worden veel meer dieren met uitsterven bedreigd en dat is met name de schuld van de mensen.

Er is een **Rode Lijst** samengesteld waarop alle diersoorten genoemd worden, die met uitsterven bedreigd worden. Uitsterven betekent dus dat deze diersoort helemaal niet meer voorkomt als het laatste dier van deze soort ook gestorven is.

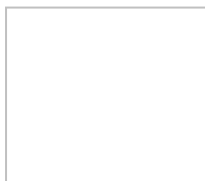
Weet jij welke dieren daarop allemaal staan. Vul die maar eens in bij opdracht 1 op het werkblad:

Bedreigde diersoorten.docx

kn.nu/ww.365837b (docx, maken.wikiwijs.nl)

Bedreigde diersoorten in Nederland

Als je op het plaatje hierboven klikt kom je op een pagina van Wikipedia met de Nederlandse rode lijst. De tekst is vrij lastig, maar helemaal onderaan vind je een kolom met allerlei diersoorten uit Nederland die bedreigd worden. Daarboven staan de acht categorieën van de bedreiging .

De bedreiging wordt ingedeeld in 8 categorieën.

Zet ze maar in de volgorde van ergst naar minder erg.

- a. Ernstig bedreigd.
- b. In het wild uitgestorven op wereldschaal.
- c. Bedreigd.
- d. Uitgestorven op wereldschaal.
- e. Gevoelig
- f. Verdwenen uit Nederland.
- g. Kwetsbaar
- h. In het wild verdwenen uit Nederland.

Je weet nu dat ook in Nederland een aantal dieren met uitsterven worden bedreigd. Vul die maar in bij opdracht 2 van het werkblad.

Bedreigde diersoorten.docx
kn.nu/ww.2156c45 (docx, maken.wikiwijs.nl)

De otter en de das zijn twee bedreigde diersoorten in Nederland. Beide soorten worden bedreigd door de mens.

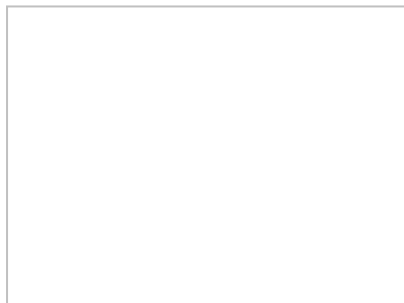
Directe bedreigingen waren de jacht. Mensen gingen jagen op de dieren, omdat ze een mooie pels (vacht) hebben.

Later mocht dit niet meer, maar gingen de dieren toch dood vanwege **indirecte bedreigingen**. Het woongebied van dieren werd bedreigd doordat er steeds meer huizen en wegen gebouwd werden.

Oplossingen voor dit probleem werden later pas gezocht.

Er zijn nu inmiddels al vele dassentunnels gebouwd bijvoorbeeld. Een **dassentunnel** verbindt twee **leefgebieden** met elkaar, zodat de das veilig van het ene leefgebied naar het andere leefgebied kan komen zonder dat hij overreden wordt.

Andere bekende bedreigde diersoorten

Als je op het plaatje klikt, kom je op de site van WWF terecht. Op deze pagina vind je een lijst met bedreigde diersoorten van over de hele wereld. De opdracht is nu dat je informatie zoekt en leest over de walvis en de olifant.

Walvissen

Zorg dat de volgende tekst klopt:

- Walvissen zijn warmbloedige _____ met een _____ vin.
- Alle grote walvissoorten zijn _____.
- Walvissen zijn aangepast aan het zeeleven en ademen via _____ die verbonden zijn met een _____ bovenop hun kop.

Beschikbare keuzes:

horizontale, longen, zeezoogdieren, baardwalvissen, luchtgat

Er zijn meer oorzaken waardoor walvissen met uitsterven worden bedreigd.

Hier staan er vijf. Welke hoort er **niet** bij?

- a. Botsing met boten.
- a. Klimaatverandering.
- a. Walvisjacht.
- a. Aanval door haaien.
- a. Verstrikt raken in netten.

- a. Mileuervuiling.

Een belangrijke bedreiging voor de olifant is de handel in ivoor (de slagtanden).

- Wanneer werd de handel in ivoor verboden? _____
- Welke twee soorten kennen we van de Afrikaanse olifant?
_____ en _____.
- Afrikaanse olifanten eten vooral _____.
- De Afrikaanse olifanten zijn de _____ van de wereld.

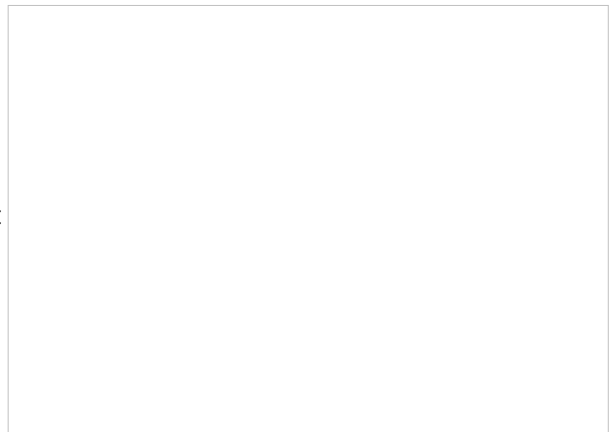
Oorzaken van bedreiging

De mens is de grootste bedreiging voor dieren.

De mensen vormen een **directe** bedreiging of een **indirecte** bedreiging.

Een **directe bedreiging** betekent dat de mens het dier zelf doodmaakt om redenen zoals *de jacht en handel*.

Een **indirecte bedreiging** wordt gevormd door de mens, omdat mensen indirect de woongebieden van de dieren vernietigen. Mensen kappen de bossen, vervuilen de lucht en het water en zorgen voor het broeikas effect.

Jacht en handel

Jacht en handel
kn.nu/ww08947ed (teleblik.nl)

Vul in:

handel, hoorn, voedsel, slag tanden, vijftig, mens, vel, souvenirs, winst

- Door de komst van de _____, verdwijnen er veel diersoorten. Vooral de laatste _____ jaar.
- Veel diersoorten worden met uitsterven bedreigd en dit is niet omdat de mensen _____ nodig hebben, maar dit is voor de _____.
- Neushoorns worden gedood om hun _____. De olifant om zijn _____ en de luipaard om zijn prachtige _____.
- Deze dieren worden gedood om er _____ van te maken.
Kortom, er wordt geld mee verdiend en daarom wordt er op deze dieren gejaagd.

Verdijnd woongebied

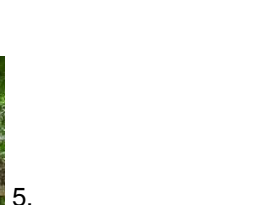
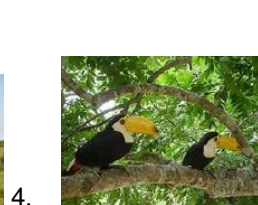
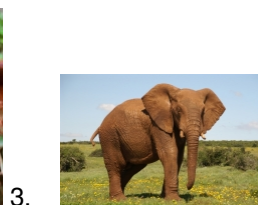
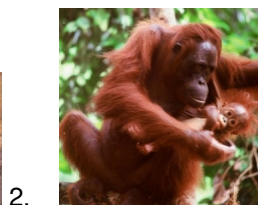
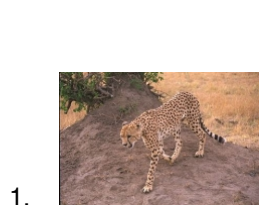
Een ander woord voor woongebied is **habitat**.

Met habitat bedoelen we een speciale verblijfsplaats van een dier- of een plantensoort, waar alles aanwezig is wat deze dier- of plantensoort nodig heeft om te kunnen voortbestaan.

Een simpel voorbeeld is een vis en de zee. Zoals je weet kan een vis op het land niet leven, een vis leeft in het water. Zoet water of zout water. De habitat van een zoutwatervis is de zee.

In de opdracht hieronder zie je verschillende plaatjes van dieren. Kan jij laten zien wat de habitat van deze dieren is?

In welke habitat horen de volgende dieren?

- Savanne en bossen
- Tropisch Regenwoud
- Huiskamer
- Laagland bossen van Sumatra en Borneo
- Open Savannen en struikgebieden

Fragmentatie

Fragmentatie betekent versnippering van de natuur in kleine stukjes land (fragmenten).

De natuur, de bossen en velden worden verdeeld in stukken, omdat er een snelweg gebouwd wordt door de mensen die dwars door het stuk land loopt.

Een oversteekplek voor dieren
kn.nu/ww.3b03b01 (schooltv.nl)

Fragmentatie is een **indirecte bedreiging** voor dieren, veroorzaakt door de mens.

Gelukkig wordt er steeds meer gezocht naar oplossingen voor dit probleem.

Ecoducten
kn.nu/ww.ed55601 (schooltv.nl)

Vul in:

fragmentatie, ecoduct, rivier, stad, drukke weg

- Alshet leefgebied van dieren in kleine stukjes wordt verdeeld dan nemen wedit _____.
- Terwijl erg genoeg natuur is in Nederland is het voor dieren toch moeilijk om van het ene in het andere gebied te komen.
- Het is belangrijk dat we dieren helpen met oversteken. Kleine dieren kunnen we zelf helpen, maar bij grote dieren is het vaak moeilijker.

Milieuverontreiniging

De mens vervuult de zee.

Hieronder vind je een kort filmpje over de zeehond. De zeehond eet vissen, maar vaak zijn dit zieke vissen, ziek geworden door de vervuilde zee. De zeehond wordt ook steeds zwakker door het eten van zieke vissen.

Vervuiling van de zee
kn.nu/ww.18acb05 (schooltv.nl)

Veel meer dieren in zee en op het land worden door **vervuiling** bedreigd. Uiteindelijk komt de vervuilde vis ook weer op ons eigen bord terecht, dat zie je in het tweede filmpje.

Waar zijn we met zijn allen toch eigenlijk mee bezig?

Plastic soep
kn.nu/ww.fd2d0f2 (schooltv.nl)

Klimaatverandering

<https://youtu.be/IYx1-eQ6ItE>

Klimaatverandering en het broeikaseffect zijn ook oorzaken van het uitsterven van diersoorten.

Dit is een duidelijk **indirecte vorm van bedreiging**.

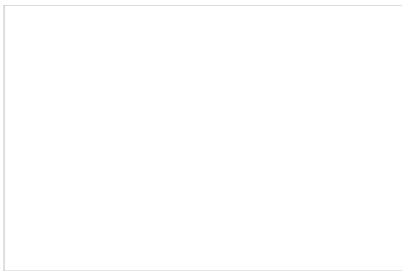
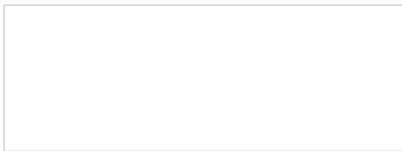
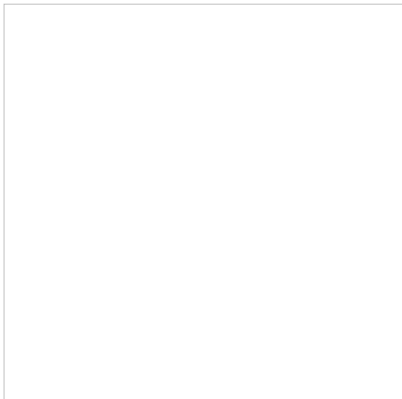
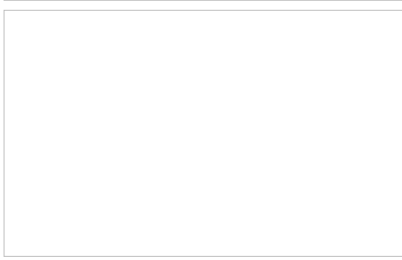
De mens veroorzaakt dit, maar zij doen dit niet omdat zij graag willen dat dieren sterven. Het gebeurt jammer genoeg wel, omdat de **leef- en woongebieden** van dieren **veranderen**. Deze veranderingen gaan veel sneller dan dat diersoorten zich kunnen aanpassen. Omdat de verschillende diersoorten zich niet kunnen aanpassen, gaan zij dood en zo sterft er weer een diersoort uit.

Ecosystemen veranderen. Wat verstaan we onder een Ecosysteem?

kn.nu/ww.7870a94 (schooltv.nl)

Zet dit ecosysteem op volgorde:

- a.
- b.
- c.
- d.

Toerisme

Toerisme heeft ook veel invloed op het woon- en leefgebied van dieren. Toeristen geven veel geld uit en daarom is het toerisme dus een belangrijke **inkomstenbron** voor de derdewereldlanden. Maar voor de natuur en de dieren is het niet heel fijn dat er veel toeristen komen.

Controle bij de grens

kn.nu/ww9d5a7da (teleblik.nl)

Om ervoor te zorgen dat de toeristen blijven komen, is het van belang de natuur mooi te houden en ervoor te zorgen dat er geen diersoorten verdwijnen.

Het is heel belangrijk dat toeristen informatie krijgen over souvenirs en dan vooral over de souvenirs die ze NIET mogen kopen. Als toeristen de spullen namelijk niet kopen, gaat de plaatselijke bevolking ze ook niet meer verkopen en misschien laten ze dan de dieren met rust.

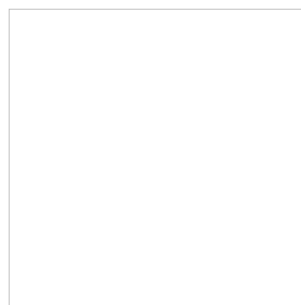
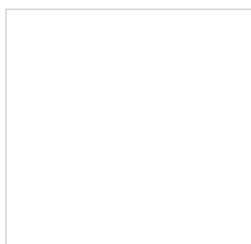
Ecotoerisme kunnen we ook duurzaam toerisme noemen. Wat betekent duurzaam in deze vorm eigenlijk?

- a. Duurzaam betekent hier, dat het gaat om toerisme dat niet schadelijk is voor de natuur.
- a. Duurzaam betekent hier, dat de vakantie heel erg lang duurt.
- a. Duurzaam betekent hier, dat het om heel duur toerisme gaat. De toeristen moeten veel geld betalen om hier te mogen komen.

IUCN

De IUCN is de internationale unie voor de bescherming van de natuur. Deze organisatie houdt bij hoeveel dieren er op aarde bedreigd worden met uitsterving. Zij houden dit bij op een **rode lijst**.

Als je op de plaatjes hieronder klikt, kom je op de sites van het Wereld Natuur Fonds en van de IUCN. Op deze sites is veel informatie te vinden. Kijk eens of je de rode lijst kunt vinden. Later bij het maken van de folder zijn deze sites ook goed te gebruiken.

De letters IUCN staan voor International Union for Conservation of Nature and natural resources.

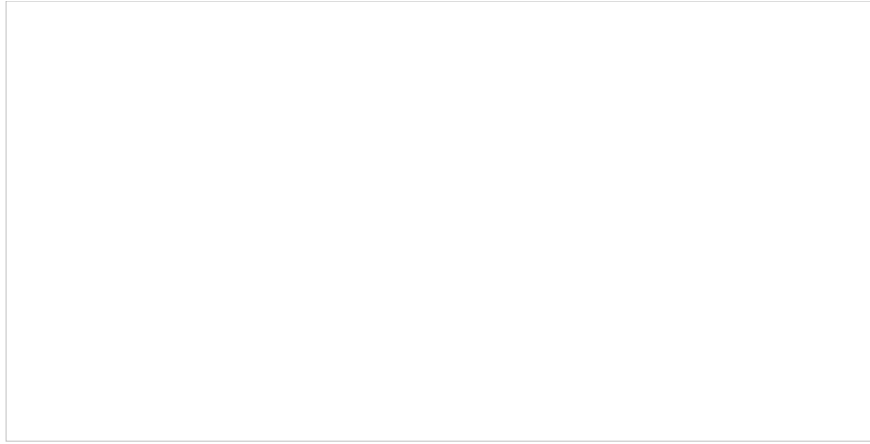
Wat betekent dit?

- a. Internationale Unie van het behoud van de natuur en de natuurlijke hulpbronnen.
- a. Nationaal fonds voor het beschermen van de natuur.

Oplossingen en hulp

Voor alle problemen die er zijn, zijn wel verschillende oplossingen te bedenken. We hebben in deze les al eerder gelezen en gezien dat het bouwen van een ecodeuct bijvoorbeeld al veel kan schelen.

Toch doet helaas nog niet de hele wereld mee aan oplossingen. Dit heeft vaak te maken met geld. Sommige landen zijn gewoon te arm om bepaalde oplossingen door te voeren, sommige landen hebben er geen zin in om een stukje van hun welvaart te moeten inleveren.

In de folder hieronder worden alle bedreigingen en problemen nog eens opgenoemd en bij ieder probleem worden ook oplossingen gegeven.

Bedreigdedieren_spraakbeurt_wnf.pdf
kn.nu/ww.d30e7b5 (pdf, maken.wikiwijs.nl)

Sleep het goede woord naar de zinnen.

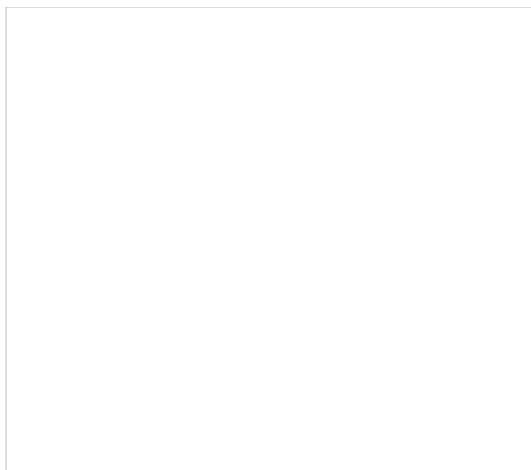
- Voor dierenhandel zijn er _____ verschillende oplossingen :
- 1. Landen hebben afgesproken beschermen dieren die op de lijst staan: _____.
- 2. Een onderzoeksbureau spoort illegale handel op: _____.
- 3. Zorgen dat mensen genoeg informatie krijgen: _____
- Om de jacht en visserij aan te pakken moeten er _____ en _____ gemaakt worden.
- Om de woningnood van dieren tegen te gaan moeten we de _____ beschermen.
- Als we verstandiger omgaan met _____ kunnen we _____ tegengaan.

Beschikbare keuzes:

Traffic, energie, Cites, wetten, drie, klimaatverandering, Voorlichting, leefgebieden, afspraken

Afsluiting

Je gaat nu een **informatiefolder** maken over een bedreigde diersoort die je zelf gekozen hebt.

In de folder komt in elk geval het volgende te staan:

1. Een beschrijving van het dier en zijn belangrijkste kenmerken.
2. Een beschrijving van de leefomgeving van het dier.
3. Een uitleg van de soorten bedreigingen voor het dier.
4. Een beschrijving van mogelijke oplossingen.
5. Wat mensen nog meer kunnen doen misschien.

Bij alle 'praatjes' horen ook 'plaatjes'. Dit betekent dat je in de folder ook plaatjes verwerkt van het dier, zijn leefomgeving enzovoorts.

Tip! In deze wikiles ben je vaak doorverwezen naar sites met informatie om bijvoorbeeld de vragen te kunnen beantwoorden. Tijdens het maken van de folder, kan je deze sites natuurlijk ook gebruiken!

Op de pagina hierna zijn nog meer links opgenomen waar je veel informatie kunt vinden.

Handige links die je kunnen helpen

De site van Naturalis
kn.nu/ww.b31337d (natuurinformatie.nl)

Rangerclub Wereld Natuur fonds
kn.nu/ww6d2c7a7 (rangerclub.nl)

Greenpeace
kn.nu/ww.d9e67a4 (greenpeace.org)

Klimaatverandering, natuurrampen en natuurbescherming
kn.nu/ww099fe5e (esa.int)

Wereld Natuur Fonds
kn.nu/ww38b1b50 (wnf.nl)

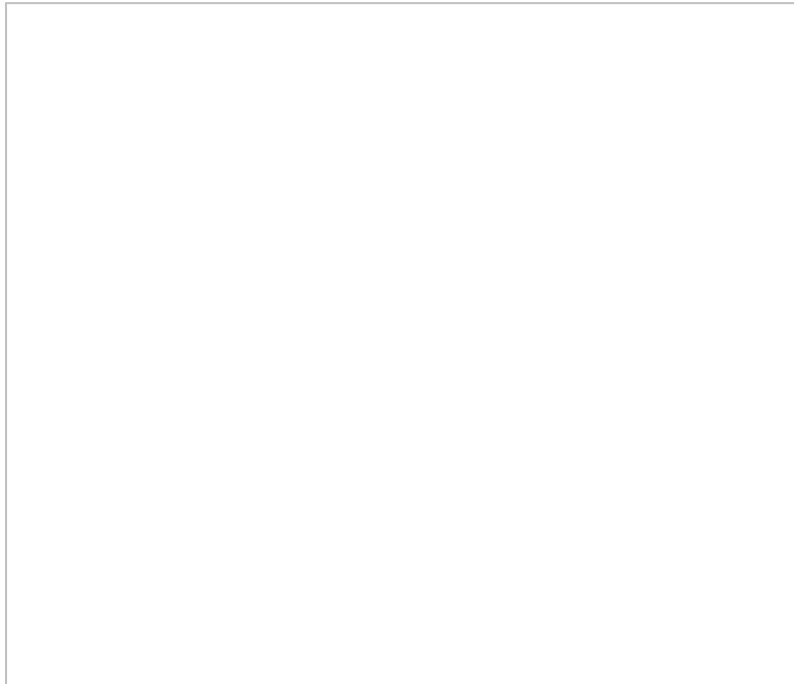

IUCN

kn.nu/ww.ce792f1 (iucn.nl)

Wanneer ben je klaar?

Is je folder klaar? Laat deze dan lezen aan een klasgenoot.

Daarna lever je hem in bij je leerkracht. Dan ben je klaar met deze les.

Informatie voor de leerkracht

Leerkrachtpagina Bedreigde diersoorten.docx

kn.nu/ww.531ba18 (docx, maken.wikiwijs.nl)

Bedreigde diersoorten.docx

kn.nu/ww.1332026 (docx, maken.wikiwijs.nl)

Herkomst afbeeldingen

kn.nu/ww.37cf9c2 (docx, maken.wikiwijs.nl)

Webkwestie bedreigde diersoorten
kn.nu/ww11b3773 (bedreigde-dieren.webkwestie.nl)

Over dit lesmateriaal

Colofon

Auteur	DigilessenPO
Laatst gewijzigd	11 february 2016 om 10:13
Licentie	Dit lesmateriaal is gepubliceerd onder de Creative Commons Naamsvermelding 3.0 Nederlands licentie. Dit houdt in dat je onder de voorwaarde van naamsvermelding vrij bent om:

- het werk te delen - te kopiëren, te verspreiden en door te geven via elk medium of bestandsformaat
- het werk te bewerken - te remixen, te veranderen en afgeleide werken te maken
- voor alle doeleinden, inclusief commerciële doeleinden.

[Meer informatie over de CC Naamsvermelding 3.0 Nederland licentie](#)

Aanvullende informatie over dit lesmateriaal

Van dit lesmateriaal is de volgende aanvullende informatie beschikbaar:

Leerniveau	;
Leerinhoud en doelen	;
Eindgebruiker	leerling/student
Moeilijkheidsgraad	gemiddeld
Studiebelasting	8 uur en 0 minuten
Trefwoorden	bedreigde diersoorten, de rode lijst, directe bedreigingen, duurzaam toerisme, ecoducten, ecotoerisme, fragmentatie, indirecte bedreigingen, iucn

Bronnen

Bron	Type
De panda is een bedreigde diersoort https://www.schooltv.nl/beeldbank/embedded.jsp?clip=20120329_panda01	Video
Jacht en handel https://teleblik.nl/media/66449/fragment?start=20&end=202	Video
Een oversteekplek voor dieren https://www.schooltv.nl/beeldbank/embedded.jsp?clip=20060314_oversteek04	Video
Ecoducten https://www.schooltv.nl/beeldbank/embedded.jsp?clip=20130604_ecoducten01	Video
Vervuiling van de zee https://www.schooltv.nl/beeldbank/embedded.jsp?clip=20101027_kringloop01	Video
Plastic soep https://www.schooltv.nl/beeldbank/embedded.jsp?clip=20101027_plasticsoep01	Video
https://www.schooltv.nl/beeldbank/embedded.jsp?clip=20101027_ecosysteem01	Video

Titel	Type
https://www.schooltv.nl/beeldbank/embedded.jsp?clip=20101027_ecosysteem01	Video
Controle bij de grens https://teleblik.nl/media/66449?start=194&end=359	Link
De site van Naturalis http://www.natuurinformatie.nl/natuurdatabase.nl/natuurdatabase.nl/i000000.html	Link
Rangerclub Wereld Natuur fonds http://www.rangerclub.nl/nl/dieren/spreekbeurten/?gclid=CMvFu8r85r0CFWUOw_wodaikAZw	Link
Greenpeace http://www.greenpeace.org/gpkids/nl/	Link
Klimaatverandering, natuurrampen en natuurbescherming http://www.esa.int/esaKIDSnl/Earth.html	Link
Wereld Natuur Fonds http://www.wnf.nl/nl/wat_wnf_doet/thema_s/dieren_en_planten/handel/	Link
IUCN http://www.iucn.nl/	Link
Webkwestie bedreigde diersoorten http://bedreigde-dieren.webkwestie.nl/	Link